

INFOBLAD

Förtroende och risk: Individens och civilsamhällets roll och relation i det brandpreventiva arbetet

Det brandskadeförebyggande arbetet är strukturerat som ett samarbete mellan olika samhällsaktörer, enskilda individer och lokal- och civilsamhällen. En förutsättning för ett framgångsrikt samarbete är att de olika aktörerna genomför sina beskärda delar – och att det finns ett förtroende för att de andra aktörerna kommer genomföra sina. Samtidigt varierar förtroendet avsevärt mellan olika kommuner och det finns en nedåtgående trend vad gäller förtroendet till offentliga aktörer. Givet detta är frågan vilken effekt individers förtroende för samhällsaktörer och medmänniskor har på det brandpreventiva och brandreaktiva beteendet. Med andra ord, hur påverkas individers, civilsamhällets och frivilligas beteende före och/eller under en brand av ett lokalsamhälles förtroendenivåer?

Samhällsskyddet i Sverige vad gäller bostadsbränder är högt men varierar samtidigt avsevärt mellan olika kommuner, något som tros vara av stor betydelse för att förklara de kommunala skillnaderna i risken att omkomma i en bostadsbrand. Samtidigt är det också känt att förbipasserande, grannar, hemtjänst, civilsamhällesaktörer, m.m. spelar en viktig roll – åtminstone vad gäller det proaktiva arbetet – för att till viss mån kompensera eller stödja de offentliga aktörerna. Det är dock i dagsläget till stor del okänt hur individer, lokalsamhället och civilsamhället agerar eller påverkas utifrån hur det offentliga skyddet mot brand är organiserat och upplevs. Tidigare studier har påvisat att individer verkar uppleva och förstå skillnader i det offentliga skyddet och att detta påverkar deras riskuppfattning. Frågan är därför om det också påverkar agerande och organisering?

Detta projekt syftar alltså till att förstå det komplexa samarbetet mellan offentliga och frivilliga samt förtroende och risk och dess effekt på det preventiva och reaktiva brandförebyggande arbetet. Genom att använda flera kvantitativa och kvalitativa datakällor men också genom att

djupstudera ett urval av kommuner som på olika sätt utmärker sig i sin aggregerade upplevda risk/förtroende-relation ämnar projektet försöka svara på följande forskningsfrågor;

1. Hur påverkar räddningstjänstens organisation och förmåga individers preventiva agerande för att minska risken för att skadas eller omkomma i bränder?
2. Hur påverkar förtroende för samhällets skyddsapparat hur individer skyddar sig mot brand? Och utifrån vikten av att enskilda individer tar aktiva preventiva beslut samt att grannar ingriper – är ett högt eller lågt förtroende för samhällets skyddsapparat att föredra?
3. Vilken roll spelar civilsamhället och grannsamverkan i att överbrygga brister i förtroende till samhället eller brister i individers brandskydd?
4. Hur upplever civilsamhällesaktörer sin brandpreventiva/-reaktiva roll i relation till det offentliga samhället?

Projekt information:

Projekt team: Finn Nilson och Rebecka Andersen från Marie Cederschiöld högskola

Projekt tid: 2023-02-01 – 2024-09-30

Projekt storlek: 1 299 494 kr

FINANSIERAD AV

Brandforsks verksamhet möjliggörs av stöd från olika organisationer i samhället. Läs mer om våra stödorganisationer på www.brandforsk.se